

U C H W A Ł A Nr V/ 17/2011
RADY GMINY BUDZYŃ
z dnia 28 lutego 2011r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Budzyń na lata 2011– 2020.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zmianami), art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362, ze zmianami) oraz art.6 ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493, ze zmianami), **Rada Gminy Budzyń u c h w a l a**, co następuje:

- §1.** Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Budzyń na lata 2011-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- §2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Budzyń.
- §3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl zapisów w/w ustawy do zadań własnych Gminy należy: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Realizacja powyższych zadań w gminie Budzyń prowadzona będzie w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Budzyń na lata 2011-2020, którego głównym celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
DLA GMINY BUDZYŃ
NA LATA 2011 – 2020**

STYCZEŃ 2011r.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
5. Uchwała Nr XXV/228/2009 Rady Gminy w Budzynie z dnia 29 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Budzyń na lata 2009 – 2020.

II. WSTĘP

Preambuła

„Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi się, co następuje...”¹

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Rodzina jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

¹ Art. 1 ustawy z dnia 6 maja 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw

- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Na terenie Gminy Budzyń przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami najczęściej są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Oszacowanie zjawiska jest trudne, ale bardziej możliwe dzięki funkcjonującej procedurze Niebieskiej Karty. Z danych opartych na tej procedurze możemy względnie oszacować skalę zjawiska przemocy na terenie działania Komendy Policji w Margoninie. I tak, dane Policji z KP Margonin przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez Komisariat Policji w Margoninie

RODZAJ PROBLEMU	ROK	
	2009	2010
Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie:	39	59
<i>w tym interwencje, w których sprawcami były osoby pod wpływem alkoholu</i>	21	42
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;	75	124
<i>w tym osoby małoletnie do ukończenia 18 lat</i>	36	65
Liczba informacji o przemocy w rodzinie przesłanych do podmiotów zewnętrznych	84	133

Źródło tabela 1: Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie KP Margonin 2009 i 2010 rok

Z przedstawionych danych, z obszaru działania Komendy Policji w Margoninie wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje i ma tendencje rosnące. Wzrasta bowiem liczba interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie i rośnie liczba ofiar przemocy. Dane te obejmują jednak obszar większy niż tylko teren Gminy Budzyń. Bardziej zbliżone dane zebrano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budzynie.

Pracownicy socjalni w 2009 roku przeprowadzili bowiem 15 interwencji socjalnych w przypadkach przemocy w rodzinie, a w 2010 roku 22 takich postępowań. Należy zaznaczyć, że w większości przypadków dane te obejmują postępowania prowadzone także przez Komisariat Policji w Margoninie.

Dane te pokazują więc, że problem przemocy w rodzinie istnieje na naszym terenie i wzrasta. Zjawisko to, na terenie Gminy Budzyń wymaga opracowania więc dokładnej diagnozy. Konieczne też jest zbudowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. WSTĘPNE ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- a) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- b) interwencji kryzysowej;
- c) ochrony przed dalszym krzywdzeniem;
- d) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia;
- e) badania lekarskiego potwierdzającego zakres uszkodzeń ciała ofiary przemocy w rodzinie;
- f) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie uzyskania samodzielnego zamieszkania.

2. Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych Gminy należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- c) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, głównie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- d) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- e) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy

Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie to:

zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;
- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym;
- e) zespół roboczy jako grupa fachowców do pracy z indywidualnym przypadkiem;
- f) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb;
- g) niniejszy Program.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) ograniczenie rozmiarów i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;

- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie;
- g) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. ZASOBY GMINY BUDZYŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Gminy:

- a) Pełnomocnik Wójta do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budzynie;
- punkt konsultacyjny i punkt wsparcia psychologicznego;
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie;
- d) Policja;
- e) Placówki oświatowe;
- f) Placówki ochrony zdrowia;
- g) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne;
- h) Sołtysi i rady sołeckie.

2. Mocne strony:

- a) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- b) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- c) dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- d) poparcie działań i współpraca z samorządem Gminy.

3. Słabe strony:

- a) niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy i powiatu (brak mieszkań socjalnych, ośrodka wsparcia, ośrodka interwencji kryzysowej);
- b) brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych;
- c) brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

4. Zagrożenia:

- a) słaba kondycja ekonomiczna rodzin;
- b) negatywne wzorce zachowań społecznych;
- c) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- d) problemy alkoholowe członków rodzin;
- e) istniejące zjawisko bezrobocia w gminie Budzyń.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy;
2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych;
3. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Budzyń;
4. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
5. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
6. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
7. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
8. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Skuteczne i efektywne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU I ICH ZADANIA

1. Wójt Gminy Budzyń:

- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego;

2. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego:

- koordynowanie i zarządzanie działaniami Zespołu;
- praca na rzecz gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

3. Zespół Interdyscyplinarny:

- realizowanie działań określonych niniejszym PROGRAMEM;
- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Budzyń;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- inne działania przewidziane ustawą;

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie :

- praca na rzecz gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawami;
- obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Budzyń są:

1. środki własne Gminy Budzyń, będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budzynie;
2. inne pozyskane środki, w tym dotacje celowe na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pozyskane środki unijne.